

R I J K S W A C H T.

P R O - J U S T I T I A.

Compagnie Kortrijk

District Ieper.

Brigade IEPER.

Nr. 923

Inhoud van het Proces-verbaal

Ontploffing met onbekende oorzaak zich voorgedaan hebbende op het grondgebied ZILLEBEKE, Molenbosschen langsheen de Oude-Vaart KOMEN-IEPER, (Springplein voor vernietiging en ruiming van springstoffen) met den dood van STEKELORUM, Omer, gehuisvest te IEPER, Onze-Lieve-Vrouwstraat, nr 2, voor gevolg.

Feit zich hebbende voorgedaan den 4-5-1943, te 13,30 ure.

Heden 25 Mei negentienhonderd drie en veertig,
Wij, ondergeteekende VAN ROMPUY, Léonard
DEKEIJSER, Georges;

beiden Opperwachtmeester
VAN GORE, Joseph en RAMPALBERGH, Isidoor, beiden
wachtmeester der Rijkswacht, verblijvende te
IEPER in onze uniform gekleed ;

Verzekeren op 24e Mei 1943 omstreeks 15 ure,
volgende verklaring te hebben ontvangen in de
Nederlandsche taal, vanwege :

B O R I E S, Raymond, Oscar, bediende, geboren te
IEPER, den 30.11.1895, en wonende te
SINT - ANDRIES, Zandstraat, 76:

"Daar er zich daar zooeven bij ons op het
springplein een ongeluk voorgedaan heeft met
den dood van een onzer werkmakers een zekere
STEKELORUM, Omer, voor gevolg, heb ik het nuttig
geacht u terstond te komen verwittigen."
Wij begeven ons onmiddellijk in gezelschap van
BORIES, hooger vernoemd naar de plaats der ramp
gelegen te ZILLEBEKE, Molenbosschen (Springplein
voor vernietiging van Springstoffen.) waar wij
het volgende hebben vastgesteld:

Op de linkerkant bevinden zich een reeks
springputten, langsheen de vaart IEPER-KOMEN,
ten getalle van 6. Ter hoogte van de vijfde
springput, en op ongeveer 6,50m. van deze ver-
wijderd bevindt zich het vreeselijk verminkte
lijk van een manspersoon. Het lichaam lag in
verlengenis van den hoek gevormd tusschen
WYTSCHATE kerk, en den KEMMELBERG. (Zie schets
der plaats van het gebeuren.) hierbij gevoegd.
De hersenen van het slachtoffer en klompjes
vleesch, waren over een afstand van 20 à 25 m.
in het ronde geslingerd, evenwel meestal in
zelfde richting van het lichaam. Flarden van
zijn kleedij lagen eveneens rondom het lijk
verspreid.

Docter VANDEVELDE, van ZILLEBEKE, telefonisch
door de Rijkswacht van IEPER, verwittigd, was
reeds ter plaatse verschenen, om tot de eerste
vaststellingen over te gaan. (Zie verslag door
belanghebbende desbetreffend opgemaakt, en
hierbij gevoegd.)

In afwachting van het Parket te IEPER, door ons
eveneens telefonisch verwittigd, zijn we overge-
gaan tot het onderhoort, van: de personen in de
onmiddellijke nabijheid werkzaam (springplein)
Desaangaande hebben we onderhoort:

B O R I E S, Raymond, Oscar, bediende (le toe-
zicht op het springplein tot
ruiming en vernietiging van
springstoffen te ZILLEBEKE) geboren te IEPER, d
den 30.11.1895, en wonende te SINT-ANDRIES,

"Ik zat in mijn bureel met 2e toezienaar PICKEL, Albert, op 24n dezer en was bezig met het wachtboek in te vullen, toen ik plots, een knal hoorde. Vermits dien knal me raar voorkwam wetende dat de laatste ontploffingen reeds een 20 tal minuten moesten geëindigd zijn, keek ik terstond naar mijn uurwerk, die alsdan 13,30 ure aanwees.

Ik ben aanstond in gezelschap van MULLE, Henri en MADOU, Alphonse, naar de plaats gegaan waar we gewoonlijk de obussen doen springen. Ter plaats gekomen zagen we dat STEKELORUM Omer, het slachtoffer was geweest eener ontploffing. Wij hebben hemherkend aan de stukken kleedere die overal aan flarden rondgespreid lagen. Ik heb aanstonds getelefooneerd naar mijn Commandant te WESTROOZEBEKE, den Kapitein-Kommandant SAMYN. Onmiddellijk daarna ben ik het gebeurde per rijwiel gaan aamelden bij de rijkswacht te IEPER.

Het was dan ongeveer 15 ure.

Om 13 ure heeft de laatste ontploffing als naar gewoonte plaats gevonden. Om 13,15 ure, gezien dat alles normaal verlopen was, ben ik PICKEL Albert, MULLE, Henri, naar ons bureel weergekeerd.

Toen we van de plaats weggingen waar de ontploffingen zich in normale omstandigheden hadden voorgedaan, was STEKELORUM, alleen ter plaats gebleven om er de laatste kabel op te rollen, om deze vervolgens te bergen in het magazijn waar dergelijke voorwerpen voorhanden zijn.

VERSLYPE, Sylveer, en GOUWY Florimond, waren op dit oogenblik in de nabijheid van ons bureel bezig met steenen uit de oude-vaart IEPER KOMEN te halen, die moesten dienen om de wegen te vermaken.

Waarschijnlijk heeft STEKELORUM, een obus gevonden, die door het geweld uit een der putten was geslagen en niet was ontploft. Denkelijk heeft hij deze terug willen oprapen om hem vervolgens terug bij den hoop te dragen. Ik vermoed dat terwijl hij deze wilde verdragen moet ontploft zijn. Dit is mijne veronderstelling, ik weet niet hoe het anders zou kunnen gebeurd zijn. Tot daar mijne veronderstelling.

Heeft genaamteekend.

P I C K E L, Albertus, Léo, militair van beroep, geboren te IEPER, den 31-7-1887, en wonende te IEPER, D'hondstraat, nr 71, verklaart ons op 24-5-1943, te 16,00 ure: in de Nederlandsche taal :

"Ik was hier binnen in het bureel met den 1e toezienaar BORIES. Rond 13,30 ure, hoorde ik plots een knal. Ik dacht dat het de WEER-MACHT was die oefeningen kwamen doen in de Oude-Vaart, zoals dit nogmaals is gebeurd. BORIES-, MULLE-, en MADOU, die dit verdacht vonden, zijn terstond naar de plaats gegaan waar de ontploffingen gewoonlijk plaats vinden. Op; dit oogenblik moest er geen ontploffing meer plaats hebben, daar de laatste geëindigd was om 13,05 ure.

Na een 8 tal minuten zijn BORIES-, MULLE-, en MADOU, teruggekeerd, zeggende wat er gebeurd was. STEKELORUM, Omer had er zijn leven verloren. Seffens daarna ben ik dan met MULLE en MADOU, naar het slachtoffer gaan zien, waar ik STEKELORUM, heb ontdekt in zelfde omstandigheden waarin u hem hebt gezien.

Volgens mijn gedacht moet STEKELORUM, een obus gevonden hebben, die bij een der gewone ontploffingen uit een der putten is geslagen. Mogelijks heeft hij deze opgeraapt, om terug bij den hoop, te dragen, en is het bij deze verrichting dat dezelve is ontploft. ik zou anders niet kunnen denken hoe dit ongeluk zich zou hebben voorgedaan.

Ik, 2e toezienaar, BORIES 1e toezienaar, MULLE ploegbaas, en STEKELORUM, eveneens ploegbaas, hebben bij de laatste gewone ontploffing te 13,05 ure, niets abnormaals bemerkt, en dit alles was goed verlopen. Anders weet ik niets".

Heeft genaamteekend,

M U L L E Henri, werkmán, geboren te IEPER, den 30.9.1900, en wonende

"Ik was bezig met steenen uit de vaart te halen, toen ik opeens om 13,30 ure ongeveer een lichte ontploffing hoorde. Ik ben oogenblikkelijk met BORIES, en MADOU, naar de plaats gegaan, waar de ontploffingen gewoonlijk plaats vinden, met het gedacht dat er iets moest gebeurd zijn, daar er vandaag geen ontploffingen meer moesten plaats hebben. Ter plaats gekomen zagen we dat STEKELORUM, verongelukt was, en dat zijn lichaam opengereten en zijn kleederen in flarden rondgestrooid lagen.

Toen de laatste gewone ontploffing omstreeks 13,05 ure had plaats gehad, zijn ik, STEKELORUM-, BORIES-, en PICKEL, te zamen gaan zien of al de obussen die in den put gelegd waren om de ontploffing te ondergaan, wel degelijk gesprongen waren.

Wij hebben ons goed vergewist van den uitslag dezer laatste ontploffing, en hebben niets abnormaals gevonden. Ik, BORIES;- en PICKEL, zijn te samen naar het bureel weergekeerd, terwijl STEKELORUM, nog ter plaats gebleven is, om de laatste kabels op te rollen, en in het magazijn te bergen. Denkelijk heeft STEKELORUM, een obus gevonden die uit een der putten geslagen was, en het is niet uitgesloten dat, terwijl hij dezen bij de andere hog te doen ontploffen obussen wilde leggen, dezelve tot ontploffing is gekomen.

Ik zou anders niet kunnen denken, hoe dit ongeluk zich zou hebben voorgedaan."

Heeft genaamteekend,

Intusschen zijn 2e en 4e opsteller overgegaan tot ondervraging der personen, wier namen volgen:

M A D O U, Alphonse, werkmán, geboren te RUDDERVOORDE den 1-2-1906, en wonende te HOUTHULST, Melaandreef, die ons verklaart in de Nederlandsche taal, op 24.5.1943, te 16,00 ure :

"Ik was op het oogenblik dat de ontploffing zich voordeed, die den dood van Omer STEKELORUM, voor gevolg had, op ongeveer 350 m. der ramp verwijderd. Ik bevond mij namelijk bij de oude-vaart bij de brug, waar ik, bezig was met grint uit te halen tot herstelling der baan, van het springveld. Ik vond het aardig, dat na de reeks ontploffingen van 13 ure als naar gewoonte, zich nog een ontploffing voordeed, van ongeveer zelfde geluidsterkte, en dit rond 13,30 ure. Ik begaf me dan terstond op weg naar de springputten om te zien wat er daar kon gebeurd zijn. In die omstandigheden bemerkte ik er het zwaar verminkte lijk van Omer STEKELORUM. Het lichaam lag er op zelfde wijze als u het er hebt gezien. Daar ik op dat werk niet bezig was, is het me onmogelijk u hiernopens nadere inlichtingen te verschaffen.

Wat de oorzaak zou geweest zijn dezer ontploffing zou ik niet kunnen zeggen.

Toen ik ter plaats kwam heb ik geen enkel ontploffingstuig meer bemerkt."

Heeft genaamteekend,

Wij onderhooren vervolgens:

G O U W Y, Florimond, landwerker, geboren te STADEN, den 9.1.1900, en wonende te STADEN Rekestraat, nr 25, welke ons de volgende verklaring aflegt in de Nederlandsche taal, op 24-5-1943, te 16,10 ure:

"Ik was met mijn kameraad Sylveer VERSLYPE, bezig met steenen te dragen welke dienen moesten tot herstelling der wegen van het springveld, toen ik opeens omstreeks 13,30 ure een ontploffing hoorde. Ik vond het raar, dat die ontploffing zich nog voordeed op dat uur, gezien het springen zich gewoonlijk voordoet om 13 ure. Niet vermoedende wat dat zou kunnen geweest zijn, vervolgde ik mijn arbeid, evenals mijn kameraad VERSLYPE. Het was slechts een 20 tal minuten nadien, dat ik vernam vanwege Chef PICKEL, dat zich een doodelijk ongeval had voorgedaan. Ik ben dan ter plaats van de ramp geweest en heb bij het slachtoffer de wacht gehouden tot de komst

en verkeerde in de ligging zooals u het hebt bemerkt."

Heeft genaamteekend.

V E R S L Y P E, Silvester, werkmán, geboren te KLERKEN, den 25-12-1903,
en er wonende Veldhoekstraat, nr 310, verklaart op
24-5-43, te 16,20 ure, in de Nederlandsche taal :

"Ik was met mijn werkmáker Florimond GOUWY, bezig met steenen te dragen, toen zich omstreeks 13,30 ure de ontploffing voordeed. We vonden het aardig dat zich dan nog een ontploffing op dat uur voordeed. Niet vermoedende wat dit zou kunnen geweest zijn, vervolgden we onzen arbeid, en 't was maar eerst na door Chef MULLE verwittigd te zijn geweest, dat we op de hoogte werden gebracht van het gebeurde, die het leven had gekost eener onzer werkmákkers. Wat hiertoe aanleiding zou gegeven hebben weet ik niet. Ter plaats van het ongeval heb ik niet geweest."

Heeft genaamteekend.

Wij hebben de eer ter kennis te brengen van den Heer Procureur des Konings te IEPER, hetgeen volgt :

1°) Dat zich gedurende de ondervragingen waarvan hierboven gewag, een bediende van het Gemeentebestuur van ZILLEBEKE ter plaats van het gebeuren heeft aangeboden, in het bezit zijn van een bescheid melding makende dat het Parket van IEPER, niet ter plaatse der ramp zou afstappen. Hierbijgevoegd het bewijs ons door betrokkene overhandigd.

2°) Twee opsteller zich heeft gelast, met het ter kennis brengen van het gebeurde aan de vrouw (waarmede hij niet gehuwd is, doch evenwel samenwoont) Dit geschiedde op een zeer omstandige wijze.

3°) Dat de Luitenants SAMYN, en DESAEGHER, van den Dienst voor RUIMING en VERNIETIGING van SPRINGSTOFFEN, ter plaatse zijn verschepen, onmiddellijk nadat ze telefonisch door BORIES, werden verwittigd. Luitenant DESAEGHER, heeft zich vervolgens gelast met het verwittigen der Moeder van het slachtoffer, welke gehuisvest is te HOOGSTADE, bij VEURNE (Eikhoek) Het zou hier betreffen de genaamde : Léonie VANSPRANGE, echtgenoot van BESCHUYT, Henri.

4°) Dat het stoffelijk overschot van het slachtoffer met een auto van voornoemden dienst werd overgebracht naar het Onze-Lieve-Vrouw Hospitaal te IEPER, aldus volgens opdracht van het Parket.

5°) De opsteller heeft zich op 24.5.43, rond 19 ure, naar betrokken hospitaal begeven zeggende tegen de Moeder-overste, dat alles moest onaangeroerd blijven. Achteraf is B A Y E N S, Julia-Marie, echtgescheiden DECONINCK, Prosper, geboren te IEPER, den 1.9.1890, en wonende te IEPER, Onze-Lieve-Vrouwstraat, nr 2 (welke met STEKELORUM, samenleefde) naar het Onze-Lieve-Vrouw Hospitaal geweest, en heeft zich aldaar bij de Moeder-overste aangeboden als zijnde echtgenoot van het slachtoffer, vragende om zijn geldbeugel en zijn uurwerk. Moeder-overste heeft haar dezelve overhandigd.

Vermits BAYENS, Marie, voornoemd, niet de echtgenoot is van STEKELORUM en dus niet het recht heeft aanspraak te maken op de voorwerpen welke zij zich heeft toegeëigend, hebben wij ons bij voornoemde be-
geven op 25 n dezer, om 9 ure, en haar over deze feiten ondervraagd: waarop geantwoord werd in 't Nederlandsch:

"Ik heb gevraagd in het Hospitaal te IEPER, om de portefeuille; de horloge; den geldbeugel en het vuurslag, die aan STEKELORUM, toebehoorden, in mijn bezit te mogen hebben. De Moeder-overste heeft me deze overhandigd."

Ik wist op dit oogenblik niet wat ik deed. Ik overhandig u opnieuw al hetgenewelke ik gisteren uit het Hospitaal heb medegenomen. Ik ben er stellig van overtuigd dat er niets aan ontbreekt. Ik verklaar al hetgene welke in mijn woning vertoefd, en eigendom is van STEKELORUM, onaangeroerd te laten."

Heeft genaamteekend.

6°) Ons nadien door BORIES, hooger vernoemd, werd ter kennis gebracht

vandde Lt.SAMYN en DESAEGHER, verwittigd worden.

7°) Hierbijgevoegd het getuigschrift van Dokter VANDEVELDE, ons desaangaande overhandigd, den toestand van het lichaam van het slachtoffer behelzende onmiddellijk na de ontploffing.

8°) We ter plaatse des onheil gekomen, volgende vaststellingen hebben gedaan:

Dat de ontploffing zich in tegenstrijd met verschillende beweringen zich zou hebben voorgedaan op het grondgebied der gemeente ZILLEBEKE aldus volgens kadaster dezer gemeente. Ter plaats van het ongeval loopt de Oude-vaart ongeveer 20 à 25 m. van deze verwijderd. Die vaart scheidt de grondgebieden der gemeenten ZILLEBEKE HOLLEBEKE en VOORMEZELE van elkander. Het bureel waar zich zijne werkmakkers bevonden, is gelegen op ongeveer 400 m. van de plaats der ramp. Het magazijn vanwaar de elektrische leiding uitgaat om de ontploffingen te veroorzaken is op ongeveer 80 m. der plaats verwijderd, eveneens de plaats waar zich de ongesprongen obussen bevinden. Op ongeveer een 2 m. afstand van het lijk was een put zichtbaar, over een 3 m. lengte en op 1,50 m. breedte. In die put moet zich hoogstwaarschijnlijk de ontploffing hebben voorgedaan, vermits we op den versten kant van het lichaam op ongeveer 0,30 m. den bodem bemerkten eener afgeschoten obus, waaraan duidelijk te bemerken viel, dat deze onlangs was ontploft. Het lichaam lag juist in de verlengenis der ligging van bedoelden obusbodem. Daar den put ongeveer 0,50 m. diep was moet de ontploffing zich hoogstwaarschijnlijk boven de oppervlakte hebben voorgedaan.

In zelfden put lag de spade van het slachtoffer waarvan het handvat en den steel waren afgerukt, en onvindbaar zijn.

De spade; den bodem van den obus welke we in bewusten put gevonden hebben, werden terzelvertijd met de voorwerpen op de lijst hierbijgaande ter Griffie der Boetstraffelijke Rechtbank te IEPER afgegeven. Voor bijkomende inlichtingen, zie schets der plaats hierbijgevoegd. Een afschrift van het huidig P.V. werd aan den Dienst voor Ruiming en Vernietiging van Springstoffen overhandigd.

Waarvan akte.

Hierbijgevoegd afschrift van het geneeskundig getuigschrift afgeleverd door Dokter VANDEVELDE van ZILLEBEKE.

Ondergeteekende, O. VANDEVELDE, geneesheer te ZILLEBEKE, verklaart STEKELORUM Omer gehuisvest te IEPER onderzocht te hebben, na het ongeval voorgevallen op 24 n Mei 1943, te VOORMEZELE en bestatigd te hebben dat het geheele lichaam verhakkeld en in stukken gescheurd werd.

Afrukking en vermorzeling van het hoofd, van beide armen en beenen. Zoodat de dood oogenblikkelijk moet geweest zijn.

ZILLEBEKE, den 25 n Mei 1943.

(Get.) VANDEVELDE.

Voor gelijkvormig afschrift overgemaakt aan den Lt.SAMYN v/d Dienst voor Ruiming en Vernietiging van Springstoffen te WESTROOZEBEKE.

IEPER, den 25.5.1943.

De Opperw. VANROMPOY, der rijkswachtbrigade te IEPER.

(Get?) VANROMPOY.

N.B.- Hier volgt de volledige eenzelvigheid van het slachtoffer;
het is de genaamde: STEKELORUM Omer, beroep, daglooner, geboren te
Bevren a/IJzer, aen 5.5.1901 en wonende te Ieper, O.L.Vrouwstraat, n°2